אור לשמים — קרח

ויקח קרח בן יצהר וכו' (טז, א). נ"ל כי איתא בזוה"ק (ח"ג קכז:) שאמר רשב"י, עד אימתי ניתיב בקיימא דחד סמכא, דעיקר העבודת הצדיקים הוא שיהיה עולם התיקון, וז"ש רשב"י עד אימתי ניתיב בקיימא דחד סמכא, שלא היה עדיין עולם בתיקון. ויעקב אבינו ע"ה היה מובחר שבאבות (בר"ר עו, א) והבריח מן הקצה אל הקצה (ת"ז הקדמה יג.) וכל עבודתו הי' שיהיה העולם בתיקון, וז"ש (בראשית כט, יח) אעבדך שבע שנים, ודוד המלך ע"ה היה ג"כ בחינת יעקב, דוד הוא הקטן (שמ"א יז, יד), ולזה ביקש (תהלים קיד, ז) מלפני אדון חולי ארץ - דכתיב ראשית חכמה יראת ה' (תהלים קיא, י) וזה השער לה' (שם קיח, כ), ולזה ביקש שתפלתו יעלה דרך שער הראשון הוא אדנותו ית"ש (זח"א ז:), ואח"כ מלפני אלהי יעקב, רומז לת"ת (זח"א קנז:).וז"פ מה שאמר יעקב אבינו ע"ה (בראשית לא, מ) הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה, כדברינו הנ"ל שכל עבודתו הי' שיהיה העולם בתיקון, וירידת השפעתו ית"ש יהיה בהשתלשלות דרך עילה ועלול, כי קודם התיקון לא היו יכולים לקבל השפעתו ית"ש מחמת ריבוי האור (ע"ח שי"א פ"ח), וז"ש הייתי ביום, שהיה דבוק למקור עליון להוריד השפעה למדריגות התחתונים, וזה הייתי ביום - בבהירא עילאה, אכלני חורב - ועולם החרבן ינק (ממנו) [ממני] שיהיה בתיקון, וקרח בלילה - פירוש הגם שהייתי בבחינת לילה אעפ"כ נתתי חיות ושפע לכל העולמים, וקרח רומז לחיות הקודש כמו שכתוב (ע' יחזקאל א, כב) נטוי על ראשיהם כעין הקרח הנורא, כי הצדיק הוא המחיה הכל ונותן השפעה לכל העולמים.וז"פ ויקח קרח, דהיינו מי שעבודתו הוא ג"כ בדרך יעקב אבינו ע"ה שיהיה העולם בתיקון, צריך עבודתו להיות בד"ז להוריד המוחין קדישין דרך ששה קצוות עד עולם המעשה, וזה רומז בתיבת בן יצהר בן קהת בן לוי, רומז על ג"ר, בן יצהר רומז לחכמה, כי יצהר הוא שמן, ושמן הוא בחשאי (זח"ג לט.), וסייג לחכמה שתיקה (אבות פ"ג מי"ג), ולזה מנורה בדרום (ב"ב כה:). בן קהת, הוא סוד הדעת, וקהת הוא לשון אסיפה כמו ולו יקהת עמים (בראשית מט, י), כי שם מתאספים השפעות מחו"ב. בן לוי רומז לבינה, כי מינה דינין מתערין (זח"א קנא.) ושם נמתקו כל הדינים. ודתן ואבירם רומז לחו"ג, כי דתן רומז לגבורה לשון דין, ואבירם רומז לחסד שורש אברהם, בני אליאב רומז לנו"ה שהם ענפי חו"ג, ואליאב הוא לשון חסד אל, ולזה נק' בני אליאב, שהם ענפים המתפשטים מחו"ג. ואון, רומז ליסוד לשון כחי וראשית אוני (בראשית מט, ג). בן פלת, פירוש אם דרך המשכות השפע הוא בד"ז יוכל לפעול פלאי פלאות לישראל. בני ראובן, פירוש וזוכה ג"כ שיתוקן כל שיעור קומה שלימה כביכול, כי ראובן בגימטריא עשר הויות עה"כ, ובני הוא לשון בנין, דהיינו שנבנה ונתקן שיעור קומה עליונה כביכול.וזה ג"כ פירוש הפסוק (במדבר יח, יב) כל חלב יצהר וכל חלב תירוש, יצהר ותירוש רומזים לחו"ב כידוע (ע' זח"ג לט.), ודגן הוא סוד הדעת, ראשיתם אשר יתנו לה', ראשיתם נקרא אור המקיף הוא סוד הכת"ר, משם יורד השפעה לבחינת ת"ת, לך נתתים - תזכה שיהיה לך ג"כ מזה השפע אמן כן יהי רצון, ודו"ק:

ויקח קרח בן יצהר (טז, א). בהקדים פירוש הפסוק (בראשית א, א) בראשית ברא אלהים, וידוע מאמרם ז"ל (ת"ז ת' ה' יט:.) ב' ראשית, כי האדם צריך לעבוד ה' בב' בחינות יראה ואהבה, והנה יראת ה' נק' ראשית חכמה (תהלים קיא, י) וגם אהבה נק' ראשית יומין קדומין, וזפ"ה בראשית, בשביל ב' ראשית אלו נברא העולם, שנעבדהו בשני בחינות אלו, כי בלתי זה לא פרחית לעילא (ת"ז ת' י' כה:).וזפ"ה ויקח קרח, כי קרח נוטריקון ק"ר ח"ם, כי הם יראה ואהבה, כמו שמצינו בגמרא (ברכות לג:) הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ובמקום אחר (ב"מ קז:) נאמר חוץ מצנים ופחים, וזה קושיות התוס' (ב"ב קמד: ד"ה הכל), ולדברינו לק"מ, כי צונה ופחים נק' יראה ואהבה, כשמתעורר היצר הרע לדבר עבירה חלילה צריך להקיר נפשו מחימום היצר, ופחים הוא לשון חמימות, הוא אהבה.וז"פ ויקח קרח, ק"ר ח"ם, כי בכל יום צריך האדם לעמוס על נפשו עול תורה ועבודה מחדש ולהרגיש בנפשו יראה ואהבה יותר מיום העבר. בן יצהר, כי נר ה' נשמת אדם, האמנם לפניו כחשיכה כאורה, וכי לאורה הוא צריך, עכ"ז כך עלה ברצונו הטוב והפשוט לקבל נחת רוח מאדם התחתון, ולזאת ראוי ונכון לבלתי יזיז מעיני האדם בכל עת ורגע להתעורר נפשו וכוחו כי הוא עומד על שלחן המלך ומאיר לפניו ויבהיק מזיו אורו שיהא צלול ווך ובהיר בתשובה ובמעשים טובים ובהכנעה, וזה בן יצהר מלשון צוהר. בן קהת הוא לשון כניסה, כי בכל עולם מוכרח לילך השפע ע"י צדיק אחד, כי מעצמות המאציל והיוצר בלתי יוסבלו כח המקבלים, ע"כ כל אדם יראה שיהא תמיד מוכן ומזומן בכלי קדוש וטהור כי אולי הוא הנבחר אשר על ידו ירד השפע להמקבלים, ויגבה לבו בדרכי ה'. בן לוי, הוא לשון התקשרות, שיקשר המדות תחתונות להקב"ה.ודתן, שימשיך מדעת עליון לנוה אפריון הוא נו"ן פשוטה

ע"י עמודא דאמצעיתא הוא ת"ת ישראל, וזה דתן ואבירם - דת"ן, ר"ת ד"עת ת"ת נ"ון הוא נוה אפריון, סוד הלולב, ואבירם הוא ב' מלות מ[ו]רכבות אבי רם, אבי הוא המחשבה, שתהא מרומם בקדושה, שתמיד יחשוב רוממות אל.בני אליאב, ג"כ ב' מלות אל אב, חו"ב, כי אסתר אמרה (תהלים כב ב, מגילה טו:) אלי אלי למה עזבתני, כי אסתר היתה סוד אימא עילאה (ע"ח של"ט פ"י) הוא שורש ומקור התשובה, לכן אמרה צומו עלי (אסתר ד, טז) כמו שהתפללה חנה על ה' (שמ"א א, י) ודרשו בזוה"ק (זח"ג עט:) על ה' הוא בחי' למעלה מהוי"ה, ואסתר ג"כ כיוונה לזה צומו עלי - לבחי' שעלי, כי היא היתה סוד אימא עילאה, כי תשובה בעתיקא תליא. ומרדכי היה סוד אבא כידוע, לכן אמרה אלי אלי שהוא בינה, וזה אלי אב - ר"ל לאנשים האלו שלוחים נשמ' מחכמה ובינה.ואון בן פלת, און הוא לשון חוזק, שיתאמצו הגופים לעבודתו ית"ש. בן פלת, שיופעלו נסים ונפלאות לישראל בעולם מפלא עליון. בני ראובן, הוא מספר גרון יו"ד הויו"ת קדושות, ודו"ק.וזפ"ה (במדבר יח, י) בקודש הקדשים תאכלנו, ר"ל תמשיך מן הדעת להוא"ו כנ"ל. כל זכר יאכל אותו, כי בני ישראל נק' בחי' זכר תמורות אומות העולם נק' בנות לשון נקיבה, גם כי המה נימולים מבטן, וזה כל זכר יאכל אותו, ההשפעה נקרא בלשון אכילה, שהשפעה תלך לבני ישראל, וזה כל זכר - המה בני ישראל, יאכל אותו - הוא ההשפעה, קודש יהיה לך - רק תראו לקדש עצמיכם במותר לכם, ואז תלך ההשפעה לכם, אמן כן יהי רצון:

ואת שם אהרן תכתוב על מטה לוי (יז, יח). נ"ל כי האדם ההולך בדרכי השי"ת באמת, הוא מוסר נפשו לה' לבדו ומעלה עצמו למעלה וממשיך ומסיר עצמו מעניני עוה"ז, אבל באמת זה הוא רצון הבורא שע"י אדם כזה יריץ השפעת ברכתו לעמו בני ישראל, וזפ"ה ואת שם אהרן, רומז לחסדים, כי אהרן הוא שורש החסד, תכתוב על מטה לוי, פירוש על אותו שמתגבר עצמו בגבורות הק' וממשיך עצמו למעלה, על אותו האיש תטה החסדים שעל ידו יושפע שפע לישראל, כי מטה אחד לראש בית אבותם - כי בשורש הוא הכל חד והם באחדות האמיתי ודו"ק:

עוד נ"ל, כי מטה אחד לראש בית אבותם, כי כתיב (שמות יט, כ) וירד ה' על הר סיני, שמשה רבינו ע"ה עבד ועשה עד שהרכין אלהותו ית"ש לזה העולם שיתמלא כל העולם אלהותו ית' ואין זולתו, וז"פ כי מטה אחד, להטות אחד - פירוש אחדותו ית"ש, לזה העולם, לראש בית אבותם - מראשית המחשבה, מרצון הראשון:

ובשרם יהיה לכם כחזה התנופה וכשוק הימין לך למנה (יח, יח). דהנה כאדמו"ר מרנא ורבנא מוהר"א זצוק"ל פי"ה (תהלים מ, י) בשרתי צדק בקהל רב וכו', דהיינו כשבאים אנשים להצדיק ומבקשים ממנו האנשים איזה ענינים שיוושעו, והצדיק מבטיח אותם כן, ואח"כ הצדיק עושה את שלו ומבקש מהשי"ת יהי רצון שיקוים דיבורי שהבטחתי להאנשים ויתקדש שמך הגדול, וז"פ בשרתי צדק בקהל רב - דהיינו שאני מבשר טובות וישועות לישראל, ואעפ"כ הנה שפתי לא אכלא - אינו נמנע מלבקש מאתך השי"ת שתקיים דיבורי אשר הבטחתי לעמך ישראל, ה' אתה ידעת כוונתי שיתפרסם אלהותך ויתקדש שמך בעולם עכ"ד. וזפ"ה ובשרם יהיה - דהיינו מה שתבשר טוב לישראל, יהיה לך - יהיה הויה וקיום לדבריך, כחזה התנופה - כאילו הי' דברי נבואה, וחזה הוא לשון חזיון, וזהו וכשוק הימין - רומז לנצח (זח"א כו:) ששם הוא שורש הנבואה כידוע (זח"ב קד:), לך למנה - חלק ומתנה זאת יהיה לך:

ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב (יח, כז). נ"ל על פי דאיתא במדרש (יל"ש ח"ב רמז תתקעז) אלף נכנסין למקרא מאה יוצאין וכו' עד אחד יוצא. וזה שהור' לנו תורתינו הקדושה, שאותם שהיו עמו בחבורא חדא אל יתמהו מאין בא לו זאת שנתעלה הלא עמנו היה ביחד, ואסור להרהר אחר הצדיק, כי כשנתעלה בודאי כן הוא רצונו ית"ש, וזפ"ה ונחשב לכם תרומתכם - שיהיה חשוב בעיניכם הצדיק שנתרומם ונתעלה ולא תהרהרו אחריו, כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב - מהם תקחו ראיה, כי זרע הדגן היה ביחד עם המוץ והתבן ואח"כ מפרידים הזרע מן המוץ, ועיקר התענוג בא מן הזרע, כמו כן אל תתמהו על הצדיק שיתעלה כי זאת הוא רצונו ית"ש:

עוד נ"ל, דהנה יש צדיקים אשר יוכלו לפעול טובות לישראל, רק שהם נבזים ושפלים בעיני עצמם, אבל כתיב (דה"ב יז, ו) ויגבה לבו בדרכי ה', בשביל רצונו ית"ש צריך האדם לפעמים שיגבה עצמו. וז"פ ונחשב לכם תרומתכם, שהתנשאות שלכם יהיה חשוב אצליכם ותתנשאו עצמיכם לפעמים בשביל כבוד הבורא ב"ה: